

2016/2250(INI)

4.5.2017

STANOVISKO

Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova

pro Výbor pro regionální rozvoj

o podpoře soudržnosti a rozvoje v nejbližších regionech EU: provádění
článku 349 SFEU
(2016/2250(INI))

Zpravodaj: Ricardo Serrão Santos

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova vyzývá Výbor pro regionální rozvoj jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

- A. vzhledem k tomu, že článek 349 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) stanoví, že Rada může na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem přijmout konkrétní opatření zaměřená na přizpůsobení některých právních a politických ustanovení EU zvláštnímu charakteru nejbližších regionů a omezením, jimž čelí (zejména dodatečným nákladům) *mimo jiné* z důvodu jejich odlehlosti, ostrovní povahy, podnebí, malé rozlohy a hospodářské závislosti na malém množství produktů;
 - B. vzhledem k tomu, že program speciálně zaměřený na odlehlost a ostrovní charakter (POSEI) je klíčovým nástrojem pro uplatňování článku 349 SFEU v souvislosti se zemědělstvím a že účinně přispívá k dosahování celkových cílů společné zemědělské politiky (SZP), zejména v tom, že zajišťuje a udržuje životaschopnou produkci potravin, podporuje vyvážený regionální rozvoj a přispívá k udržitelnému řízení přírodních zdrojů;
 - C. vzhledem k tomu, že zejména pomoc dostupná z programu POSEI představuje značnou část příjmů zemědělců, což dokládá, jak důležitá jsou tato opatření z hlediska udržování životaschopnosti zemědělských podniků a generování příjmů pro producenty;
 - D. vzhledem k tomu, že existuje mnoho forem součinnosti mezi programem POSEI, unijní politikou rozvoje venkova a vnitrostátními režimy pobídek pro odbornou přípravu, pomoc mladým zemědělcům se začátkem činnosti, prosazování investic a podporu produkce;
 - E. vzhledem k tomu, že existuje značná míra doplňkovosti mezi programem POSEI, vnitrostátními systémy podpory a dalšími opatřeními SZP, zejména v rámci společné organizace zemědělských trhů pro víno, ovoce a zeleninu, což je nutné zdůraznit;
 - F. vzhledem k tomu, že produkty tropického zemědělství z nejbližších regionů, zejména banány, čelí nízkonákladové konkurenci v podobě organicky pěstovaných produktů ze třetích zemí v rámci systému uznávání rovnocennosti s normami EU; vzhledem k tomu, že evropští producenti nejsou podle příslušných aktuálně platných právních předpisů schopni rozvíjet organickou produkci;
 - G. vzhledem k tomu, že trh v nejbližších regionech není dostatečně veliký na to, aby to přimělo společnosti k předložení žádostí o uvedení na trh zvláštních produktů pro boj proti škůdcům a dalším produktů na ochranu úrody;
1. zdůrazňuje význam rozsudku Soudního dvora Evropské unie ze dne 15. prosince 2015, který určil článek 349 SFEU jako vhodný právní základ pro přijímání a změny právních opatření Unie, konsolidoval tak status nejbližších regionů a potvrdil potřebu zvláštního odlišování opatření, jež mají být přijata v souvislosti se všemi politikami EU, a to s cílem zmírňovat stále nebo dočasná a strukturální nebo cyklická omezení těchto regionů, a umožnit tak jejich ekonomikám soutěžit za rovných podmínek se zbytkem Unie;
 2. poukazuje na to, že zemědělská činnost musí být podporována na evropské úrovni, a to za

účelem oživení hospodářství nejuvzdálenějších regionů, udržování hospodářské a sociální soudržnosti a využívání půdy na těchto územích, jakož i pro ochranu životního prostředí, biologické rozmanitosti a environmentálních i kulturních hodnot; konstatuje však, že tradiční exportní odvětví (např. banány a cukr u některých z nejuvzdálenějších regionů a mléko a maso u Azor) jsou většinou podporována dobře, zatímco tzv. odvětví zaměřená na diverzifikaci, jako je produkce ovoce, zeleniny a živočišná výroba, přes svůj potenciál zaostávají;

3. vyzdvihuje přínos programu POSEI pro rozvoj, diverzifikaci a zachovávání zemědělství v nejuvzdálenějších regionech; zdůrazňuje zprávu Komise o provádění programu POSEI vydanou dne 15. prosince 2016, v níž Komise uvádí, že tento program přispívá k cílům SZP a že nebyl prokázán potenciál současných opatření a nástrojů SZP k naplnění specifických potřeb nejuvzdálenějších regionů; podporuje závěr tohoto přezkumu, který vyzývá ke konsolidaci základních rysů programu POSEI se zvláštním zaměřením na konkrétní podporu osobní a nákladní dopravy, aby se tak předešlo riziku zanechání zemědělské produkce a následných negativních dopadů na zaměstnanost, životní prostředí a územní rozměr nejuvzdálenějších regionů;
4. naléhavě vyzývá ke zvážení vytvoření zvláštního programu POSEI určeného k podpoře dopravy mezi ostrovy a mezi ostrovy a pevninou, jelikož dvojitá izolovanost představuje hlavní překážku jejich rozvoje;
5. zdůrazňuje, že v rámci režimu POSEI je důležitá flexibilita pro členské státy v procesu vymezování jejich programů, a současně požaduje jasnější strategie, které budou na jedné straně zohledňovat konkrétní potřeby členských států a na straně druhé budou v souladu s komplexními cíli EU;
6. zdůrazňuje, že programy rozvoje venkova (PRV) a POSEI představují zásadní nástroje pro poskytování včasné reakce na stále závažnější a nepředvídatelnější hospodářské, sociální a územní výzvy a že v souladu se zásadou subsidiarity musí tyto programy být i nadále předkládány, definovány a řízeny zastupitelskými subjekty těchto regionů;
7. poukazuje na to, že ukončení systému kvót v odvětví mléka a mléčných výrobků, ztráta obchodních příležitostí v důsledku ruského embarga, rostoucí volatilita cen, globalizace dodávek potravin, prudký pokles míry růstu v Číně a převládající krize jsou všechno faktory, jež přispívají k narušení udržitelnosti produkce mléka na Azorských ostrovech, která je jednou z hlavních hnacích sil sociálně-ekonomické struktury tohoto regionu; zdůrazňuje proto, že jsou potřebná mimořádná opatření na podporu a rozvoj tohoto odvětví, spolu s odpovídajícími prostředky, která budou mít za cíl přispět k pokračování produkce mléka v tomto regionu a zmírňovat dopady deregulace a omezení plynoucích ze změn na trhu a obtíže s odbytem produkce;
8. je přesvědčen, že Komise a členské státy by měly využít program POSEI ke zvýšení podpory odvětví mléka a mléčných výrobků formou přímých plateb a akcí na trhu spolu s doplňujícími opatřeními pro rozvoj venkova;
9. naléhavě vyzývá k zavedení mechanismů, které ochrání právo na produkci v daných nejuvzdálenějších regionech;
10. varuje před potenciálně negativním dopadem dohod o volném obchodu na tradiční

produkty nejvzdálenějších regionů (včetně mléka, masa, broskví, cukru, banánů a rumu) a konstatuje, že vzhledem k tomu, že tím, jak EU postupně ruší mnoho ochranných opatření pro zemědělské a potravinářské výrobky a podepisuje mnoho dohod o preferenčním přístupu s rozvojovými zeměmi, se výhoda poskytovaná prostřednictvím osvobození od cla snižuje; naléhavě vyzývá Komisi, aby plnila závazek plynoucí z nařízení o POSEI, totiž analyzovala dopad obchodních jednání o záležitostech týkajících se nejvzdálenějších regionů, zahrnula tyto regiony do procesu vyjednávání a informovala je o něm; znovu zdůrazňuje důležitost nástrojů na podporu odvětví výroby mléka, pěstování banánů a produkce cukru; zdůrazňuje význam transparentních opatření pro monitorování a účinných, snadno aktivovatelných ochranných doložek; trvá na tom, že zvláštní cukry musí být vyloučeny z obchodních jednání, a naléhavě vyzývá k zavedení ochranných doložek pro mléko z nejvzdálenějších regionů;

11. má za to, že programu POSEI musí být přiděleny větší finanční prostředky v rámci příštího víceletého finančního rámce (VFR) s cílem reagovat na krize na trhu, a vyzývá Komisi, aby, když aktivuje mimořádná opatření k řešení těchto krizí a na podporu konkrétních opatření a financování pro nejvzdálenější regiony, zejména pro případ krizí na trhu jejich tradičních odvětví, mimo jiné produkce mléka, pěstování rajčat, živých zvířat a hovězího masa, zohledňovala článek 349 SFEU;
12. naléhavě vyzývá středisko EU pro sledování trhu s mlékem, aby začlenilo nejvzdálenější regiony do svého posuzování tržních cen mléka na autonomním a nezávislém základě a spolu s Komisí, organizacemi producentů a dotyčným členským státem stanovilo jasná kritéria pro vyhlášení krize v daném odvětví v těchto regionech;
13. naléhavě vyzývá Komisi, aby prováděla pravidelné analýzy trhů v nejvzdálenějších regionech, na něž dopadly důsledky obchodních dohod, a konzultovala s vnitrostátními a regionálními orgány a producenty v dotyčných nejvzdálenějších regionech při rozhodování o vhodných podpůrných opatřeních, včetně finančních náhrad, v případě závažného zhoršení situace výrobců nebo na trzích, nebo je-li pravděpodobné, že k takovému zhoršení dojde v důsledku obchodních koncesí poskytnutých třetím zemím;
14. poukazuje na to, že programy POSEI pravidelně vykazují roční míry plnění rozpočtu přibližně 100 % a že rozpočet přidělený na mnohá z těchto opatření je zjevně nedostatečný k pokrytí potřeb zemědělského odvětví v těchto regionech;
15. je přesvědčen, že rozpočet programů POSEI musí být navýšen, aby se zajistila vyšší podpora na opatření zemědělské diverzifikace a pro výrobky vyráběné v malém rozsahu, jako jsou mléčné výrobky z koz a ovcí, med, květiny, cukrová řepa, čaj, ananas, mučenky a další;
16. vyzývá k tomu, aby byl program POSEI posílen a aby na něj byly v jednáních o budoucím víceletém finančním rámci vyčleněny nezbytné finanční prostředky, a poukazuje na to, že snížení stávajícího finančního krytí není za žádných okolností přijatelné;
17. zdůrazňuje úlohu systémů jakosti EU a zejména zeměpisného označení chráněného označení původu (CHOP) a chráněného zeměpisného označení (CHZO) a možností, které tyto systémy poskytují na vnitrostátní, evropské a mezinárodní úrovni; upozorňuje na úlohu, kterou tyto systémy označování hrají, když umožňují lidem získávat a udržovat obživu, a při vytváření a udržení pracovní síly, a to nejen v nejvzdálenějších regionech,

ale i v horských a znevýhodněných oblastech; žádá proto více cílených zdrojů pro programy EU na podporu výrobků chráněných zeměpisným označením;

18. vyzývá Komisi, aby navrhla opatření na přizpůsobení právních předpisů Unie platných v současné době podle čl. 349 Smlouvy o fungování EU, a umožnila tak v EU rozvoj odvětví organického zemědělství pro tropické produkty;
19. vyzývá Komisi, aby vyjednala účinné a operační ochranné doložky a mechanismus stabilizace pro banány a aby je účinně uplatňovala;
20. zdůrazňuje nesmírný význam pěstování banánů pro sociálně-ekonomickou strukturu nejvzdálenějších regionů, a podporuje proto zvýšení podpory pro jejich producenty;
21. naléhavě vyzývá Komisi, aby s ohledem na skutečnost, že nedostatek pozemků a problémy související s pozemkovými úpravami představují překážku pro zahájení podnikání nových zemědělců v nejvzdálenějších regionech, podporovala systémy pro předčasný odchod do důchodu doprovázené pobídkami na podporu mladých zemědělců na zahájení činnosti;
22. zdůrazňuje, že zlepšení v oblasti znalostí a technologického pokroku, ekologická produkce a opatření na ochranu životního prostředí přispívají ke zlepšování udržitelných zemědělských postupů, což vede k řešení socioekonomických problémů, ke zvyšování konkurenceschopnosti v rámci jednotného trhu a k posílení tradičních zemědělských odvětví nejvzdálenějších regionů;
23. zdůrazňuje, že diferenciací výroby a specializace může dále stimulovat a podporovat místní produkci, zpracování a prodej potravin a tím snížit stávající rozdíly mezi nejvzdálenějšími regiony a dalšími regiony EU;
24. vyjadřuje politování nad tím, že k této zprávě není připojeno stanovisko Výboru pro rybolov, jelikož zemědělství a rybolov tvoří součást primárního sektoru v těchto regionech, a to i s ohledem na význam moří a mořských zdrojů pro podporu soudržnosti a rozvoje v nejvzdálenějších regionech a pro provádění článku 349 Smlouvy o fungování Evropské unie; vyzývá v této souvislosti Komisi, aby dodržovala článek 349 Smlouvy o fungování Evropské unie tak, že obnoví nezávislý program POSEI-Pescas, který byl zrušen v rámci reformy stávajícího Evropského námořního a rybářského fondu (ENRF);
25. zdůrazňuje, že velká odlehlost nejvzdálenějších regionů od trhů se spotřebním zbožím vede k nezbytnosti dvojího skladování, a to v důsledku způsobu, jakým je organizována moderní logistika; vyzývá proto Komisi, aby v rámci regulací investic v těchto regionech zvažila přijatelnost skladování mimo jejich území;
26. zdůrazňuje význam programů rozvoje venkova v nejvzdálenějších regionech, především v důsledku jejich úlohy při doplňování přímé podpory a při provádění pokynů stanovených Evropskou unií, tedy: 1) podpory sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech; 2) podpory organizace potravinového řetězce, dobrých životních podmínek zvířat a řízení rizik v zemědělství; 3) podpory předávání znalostí a inovací v zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech 4) zvýšení životaschopnosti a konkurenceschopnosti všech druhů zemědělské činnosti a podpory inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů; a 5)

podpory účinného využívání zdrojů a přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku, která je odolná vůči změně klimatu, v odvětvích zemědělství, potravinářství a lesnictví.

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	3.5.2017
Výsledek konečného hlasování	+: 35 -: 4 0: 3
Členové přítomní při konečném hlasování	Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Richard Ashworth, José Bové, Daniel Buda, Nicola Caputo, Viorica Dăncilă, Michel Dantin, Paolo De Castro, Jean-Paul Denanot, Albert Deß, Diane Dodds, Jørn Dohrmann, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Edouard Ferrand, Luke Ming Flanagan, Beata Gosiewska, Martin Häusling, Anja Hazekamp, Esther Herranz García, Jan Huitema, Peter Jahr, Ivan Jakovčić, Jarosław Kalinowski, Elisabeth Köstinger, Zbigniew Kuźmiuk, Philippe Loiseau, Mairead McGuinness, Nuno Melo, Ulrike Müller, James Nicholson, Maria Noichl, Marijana Petir, Laurențiu Rebegea, Bronis Ropė, Maria Lidia Senra Rodríguez, Ricardo Serrão Santos, Czesław Adam Siekierski, Tibor Szanyi, Marc Tarabella
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Franc Bogovič, Stefan Eck
Náhradníci (čl. 200 odst. 2) přítomní při konečném hlasování	James Carver

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

35	+
ALDE	Ulrike Müller
ECR	Richard Ashworth, Jørn Dohrmann, Beata Gosiewska, Zbigniew Kuźmiuk, James Nicholson
ENF	Edouard Ferrand, Philippe Loiseau, Laurențiu Rebeca
GUE/NGL	Luke Ming Flanagan, Maria Lidia Senra Rodríguez
NI	Diane Dodds
PPE	Daniel Buda, Michel Dantin, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Esther Herranz García, Peter Jahr, Jarosław Kalinowski, Elisabeth Köstinger, Mairead McGuinness, Nuno Melo, Marijana Petir, Czesław Adam Siekierski
S&D	Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Nicola Caputo, Paolo De Castro, Jean-Paul Denanot, Viorica Dăncilă, Maria Noichl, Ricardo Serrão Santos, Tibor Szanyi, Marc Tarabella

4	-
ALDE	Jan Huitema
EFDD	James Carver
GUE/NGL	Stefan Eck, Anja Hazekamp

3	0
Verts/ALE	José Bové, Martin Häusling, Bronis Ropé

Význam zkratk:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se